

«Μπορούν οι χριστιανοί να συμβάλλουν στην πρόληψη της βίας;»: Συζήτηση στο «ΕΝΟΡΙΑ εν δράσει...»

/ [Ενορίες](#)

Για να μπορέσει να δει κανείς τη βία με έναν τρόπο συνολικό, πρέπει να έχει την ειρήνη του Χριστού μέσα του. Αν την έχει, τότε μπορεί να καταλάβει το γεγονός της βίας και να γίνει και ηγέτης ειρηνικής προσπάθειας, αλλά πρέπει προηγουμένως να ειρηνεύσει με τον εαυτό του.

Εκδήλωση, στο πλαίσιο της σειράς «Ελεύθεροι διάλογοι», του προγράμματος «ΕΝΟΡΙΑ εν δράσει...», του Ιερού Ναού Ευαγγελιστρίας Πειραιώς, πραγματοποιήθηκε την Παρασκευή 15 Νοεμβρίου, στο Πνευματικό Κέντρο του

Ναού.

Ο Πρωτοπρεσβύτερος π. Αντώνιος Καλλιγέρης, Διευθυντής της Διεύθυνσης Ποιμαντικής Γάμου και Οικογένειας της Ιεράς Αρχιεπισκοπής Αθηνών, Εκπαιδευτικός και ο κ. Κωνσταντίνος Κορναράκης, Καθηγητής Χριστιανικής Ηθικής και Βιοηθικής στο Τμήμα Θεολογίας του ΕΚΠΑ συμμετείχαν σε μία συζήτηση με θέμα: «Μπορούν οι χριστιανοί να συμβάλλουν στην πρόληψη της βίας;».

Η πρώτη διαπίστωση της συζήτησης είναι ότι η θεολογία έχει λόγο και πρέπει να έχει λόγο στο θέμα της πρόληψης της βίας και έχει πλούτο πραγμάτων να πει.

Δεν πρέπει να υπάρχει αμφιβολία ότι η θεολογία έχει ανεπτυγμένη ανθρωπολογική διδασκαλία, στηριγμένη επάνω στη σάρκωση του Λόγου και τα δώρα που πήρε η ανθρώπινη φύση από τη Γέννηση του Χριστού και αλλοίμονο αν δεν μπορούσε να έχει λόγο.

Η θεολογική σκέψη, όπως επεσήμανε ο κ. Κορναράκης, έχει και ανθρώπινο στοιχείο και διατυπώνεται εν χώρω και χρόνω και υφίσταται τις επιδράσεις των πολιτισμικών στερεοτύπων. Κυρίως από την δεκαετία του 1960 και μετά, γίνεται μία προσπάθεια προσδιορισμού του τι συμβαίνει γύρω μας και τι πρέπει να ειπωθεί από τη θεολογία για τα σύγχρονα θέματα. Από τη δεκαετία αυτή η θεολογία αρχίζει και ανοίγεται και θεωρεί ότι πρέπει να βλέπει τα κοινωνικά προβλήματα.

«Υπάρχει θεολογικός λόγος να ειπωθεί, που απλά δεν λέγεται ή δεν καλλιεργείται όσο πρέπει. Εάν είμαστε φτωχοί σε αυτά που λέμε ή πολύ λίγο πειστικοί, δεν σημαίνει ότι δεν υπάρχει λόγος, απλά εμείς δεν έχουμε φτάσει να τον βρούμε.»

Ένα βασικό πρόβλημα, είναι το εάν οι χριστιανοί έχουν συνειδητοποιήσει τι σημαίνει αυτό που είναι, δηλαδή αν έχουν αυτοσυνειδησία της χριστιανικής τους ιδιότητας, παρατήρησε ο κ. Κορναράκης.

Υπάρχουν μερίδες χριστιανών που λειτουργούν στερεοτυπικά, φοβικά, που βολεύονται σε λόγια σύγχρονων αγίων ή στερεότυπα παλαιότερων, τους αρκούν να οριοθετούν τη ζωή τους σε αυτά τα κείμενα. Έχουν φτιάξει το μικρόκοσμο τους και δεν μπορούν να μπουν στη βάση να δουν αν ο θεολογικός λόγος μπορεί να είναι πιο ρηξικέλευθος και δυναμικός.

«Οι Πατέρες έχουν μια σκέψη που μπορεί να δυναμιτίσει τα πάντα του καθωσπρεπισμού, αλλά είναι πως θα δει κανείς τη σκέψη τους, πως θα σκάψει σε βάθος για να δει τις αφετηρίες τους.

Αν δεν υπάρχει εκκλησιολογική ενότητα, όταν δεν καταλαβαίνουμε ότι είμαστε μέλη ενός σώματος, της Εκκλησίας του Χριστού, πως μπορούμε να μιλήσουμε για έναν θεολογικό λόγο ο οποίος είναι ουσιαστικός;

Προχωρώντας στο θέμα της βίας και συνδέοντας το με την κοινωνία μας που στην τεράστια πλειοψηφία τους οι πολίτες της δηλώνουν ορθόδοξοι χριστιανοί, ο κ. Κορναράκης παρατήρησε ότι στην πραγματικότητα είναι λίγοι οι αληθινά ορθόδοξοι χριστιανοί, δηλαδή αυτοί που έχουν μία αυτοσυνειδησία χριστιανού και μία ευαισθησία απέναντι στην πίστη. Μεγάλο μέρος αυτών που δηλώνουν χριστιανοί, είναι πολιτισμικά χριστιανοί.

Τη βία μπορούμε να τη δούμε σε πολλά επίπεδα, αλλά αυτό που αγνοούν όσοι είναι εκτός θεολογικής πραγματικότητας, είναι ότι η βία είναι στην ουσία ένα αυτοάνοσο της ανθρώπινης φύσης, γιατί η βία είναι σύμφυτη με την πτώση του ανθρώπου.

Και αυτήν την επιθετικότητα, τη βία, έρχεται να θεραπεύσει η σάρκωση του

Λόγου. Αλλά και πάλι, η ενανθρώπιση του Χριστού δεν είναι καταναγκαστική, προκαλεί τον άνθρωπο σε μία ελεύθερη επιλογή.

«Για να μπορέσει να δει κανείς τη βία με έναν τρόπο καταρχάς συνολικό, πρέπει να έχει την ειρήνη του Χριστού μέσα του. Αν την έχει,, τότε μπορεί να καταλάβει το γεγονός της βίας και να γίνει και ηγέτης ειρηνικής προσπάθειας.

Αλλά πρέπει προηγουμένως να ειρηνεύσει με τον εαυτό του και αυτό είναι ένα άλλο μεγάλο πρόβλημα. Ως χριστιανοί θα πρέπει πρώτα να καταλάβουμε τις γενεσιουργές αιτίες της βίας, μετά να αναγνωρίσουμε τη βία σ' εμάς τους ίδιους.»

Η ενδοοικογενειακή βία είναι μήτρα επιμέρους καταστάσεων βίας και σε αυτήν έχουμε την κατεξοχήν καταστροφή των διαπροσωπικών σχέσεων, την προδοσία και την ανθρώπινη βιαιότητα του Κάιν στην πιο ωμή της εκδήλωση, είπε χαρακτηριστικά ο κ. Κορναράκης. Γιατί είναι κτητικότητα η οποία δεν αφήνει να αναπνεύσει ο άλλος, γιατί ο κακοποιητής βλέπει στο πρόσωπο της συντρόφου του το κομμάτι που τον δικαιώνει κι όχι ένα ισότιμο πρόσωπο.

Οι σύγχρονες οικογένειες στον ελλαδικό χώρο δεν φημίζονται για το αληθινό τους ενδιαφέρον για τα παιδιά. Πολλοί εκ των κακοποιητών γεννιούνται με ψυχοπαθολογικές διαταραχές οπότε εκεί τίθεται το πρόβλημα αν τον πρόσεξε η οικογένεια. Επομένως υπάρχει ήδη πρόβλημα το οποίο η οικογένεια δεν το

προσέχει και από την άλλη η ίδια η οικογένεια το δημιουργεί.

«Στην Εκκλησία δεν καταβάλλεται προσπάθεια να συζητήσουμε ουσιαστικά και ρεαλιστικά αυτά τα ζητήματα. Ουσιαστικό λόγο θα είχαμε εάν βλέπαμε ότι οι κατά τόπους Εκκλησίες κινητοποιούνταν με επιθετικό τρόπο για να θέσουν τις κοινότητες ενώπιον των ευθυνών τους.»

Η πρόληψη είναι ένα τεράστιο κεφάλαιο, αλλά σχεδόν αγνοημένο και από την πλευρά της Πολιτείας και κάτι αντίστοιχο, αν όχι περισσότερο, συμβαίνει και εντός της Εκκλησίας. Και βέβαια δεν αναιρείται το γεγονός ότι, ακόμα κι όπου υπάρχουν σχετικές προσπάθειες, είναι θέμα προσωπικής απόφασης αν θα συμμετάσχει κάποιος ή κάποια ζευγάρια σε αυτές.

Χρειάζεται πρώτα να αναζωπυρωθεί το πνεύμα της κοινότητας και της ενορίας, τόνισε ο κ. Κορναράκης. Και αυτό που δεν έχει γίνει σαφές στα μέλη του πληρώματος της Εκκλησίας, είναι η Λειτουργία μετά τη Λειτουργία.

Ότι δηλαδή ο λειτουργικός βίος δεν τελειώνει με την απόλυση της θείας Λειτουργίας, αλλά συνεχίζεται και ακόμα πιο ουσιαστικά στην έξοδο τους στην κοινωνία και στην καθημερινότητα τους. Αυτό δεν έχει γίνει ακόμα κτήμα των χριστιανών ή κάποιοι το καταλαβαίνουν αλλά πάρα πολλοί δεν το τηρούν.

Οι κληρικοί αποτελούν τη δύναμη τη; Εκκλησίας και ο κάθε κληρικός στην ενορία του είναι στην πραγματικότητα υπεύθυνος ενός κομματιού του πληρώματος της Εκκλησίας. Γι' αυτό και οι επιμορφώσεις των κληρικών έχουν πολύ ουσιαστικό χαρακτήρα γιατί πρέπει να καταλάβουν ότι με ένα λόγο τους, με ένα βλέμμα ή ένα σχόλιο τους, μπορούν να αναστήσουν ή να γκρεμίσουν ανθρώπους.

Η βία δεν αντιμετωπίζεται ούτε με κανόνες, ούτε με ποινικό δίκαιο, παρατήρησε ο κ. Κορναράκης. Η βία είναι ένα πρόβλημα της σχέσεως του ανθρώπου με τον εαυτό του. Τα παιδιά, μεγαλώνουν σε έναν πολιτισμό βίας, που στην ουσία τα πνίγει. Και μαθαίνουν ότι όσο πιο πολλούς στόχους φτάνουν, τόσο πιο απαραίτητα είναι, και όχι γι' αυτό που είναι. Και τελικά όλα γίνονται χρηστικά, όπως χρηστικές γίνονται και οι σχέσεις.

Η ποιμαντική πράξη της Εκκλησίας, μπορεί να αντλήσει και από τα ασκητικά κείμενα, δομικά και εργαλειακά, κάποιες βασικές εικόνες για να ερμηνεύσει. Αλλά για να γίνει σωστή ποιμαντική πράξη χρειάζεται επιμόρφωση και η μεγάλη αρετή της ενσυναίσθησης.

Και στον επίλογο της συνάντησης τονίστηκε:

«Η προσδοκία είναι να μπορέσει η Πολιτεία να ξαναδεί το θέμα της παιδείας γιατί από εκεί ξεκινούν όλα. Να υπάρξει μία υγιής παιδεία και να εγκύψει η Πολιτεία πάνω σε πραγματικά προβλήματα, όπως το θέμα της σεξουαλικής διαπαιδαγώγησεως.

Από πλευράς Εκκλησίας η προσδοκία είναι σε επίπεδο δράσης μία αναδιάρθρωση και ενδυνάμωση των Συνοδικών Επιτροπών, μία ευαισθητοποίηση των Μητροπόλεων για μεγαλύτερη δράση. Πρέπει να υπάρχουν πολλές επιμορφωτικές προσπάθειες ώστε οι κληρικοί να κατανοήσουν το πρόβλημα και να πάρουνε τα εργαλεία για να το αντιμετωπίσουν, και σε επίπεδο λαού, να μπορέσει να αναβιώσει το θέμα της κατηχήσεως.»

Του Σταμάτη Μιχαλακόπουλου / Ι. Ν. Ευαγγελιστρίας Πειραιώς